

Samtycke i ViSam

I ViSamprocessen är samtycke en grundförutsättning för att kunna dela information mellan olika vårdgivare. Det innebär att flera aktörer får tillgång till varandras uppgifter om en person för att samordna vård och insatser på ett säkert och effektivt sätt. Samtycket ska dokumenteras i Lifecare SP.

Tydlighet och giltighet

Det är viktigt att patienten får tydlig information om vad samtycket gäller och varför det behövs, så att hen förstår vad hen samtycker till. Samtycke kan ges både muntligt och skriftligt, och det kan när som helst återkallas. Det gäller endast för specifika ändamål och inom en viss tidsram. Endast den enskilde själv kan lämna sitt samtycke. När det gäller barn under 18 år ska barnet informeras och tillfrågas, men det är vårdnadshavaren som lämnar det formella samtycket.

Om samtycke inte ges

Om patienten inte samtycker till informationsdelning, skickar den slutna vården ändå ett inskrivningsmeddelande och ett utskrivningsmeddelande. Dessa innehåller dock inte uppgift om orsaken till inskrivningen. Kommun och öppenvård får på så vis kännedom om att patienten inte har lämnat samtycke, och det blir då den enskildes ansvar att vidarebefordra viktig information till andra vårdgivare.

Åtkomst till journaluppgifter

För att vårdpersonal ska få ta del av patientens journaluppgifter krävs att det finns en aktuell vårdrelation, att uppgifterna är relevanta för vården samt att patienten har samtyckt till att informationen får läsas.

Menprövning vid uteblivet samtycke

I situationer där patienten inte kan lämna sitt samtycke, exempelvis på grund av medvetslöshet eller demens, görs en så kallad menprövning. Vårdpersonalen gör då en bedömning av om det skulle innebära skada eller obehag för patienten att uppgifterna lämnas ut. Bedömningen baseras på patientens tillstånd, situation och uppgifternas känslighet. Hänsyn tas även till patientens integritet och vad som kan antas ligga i hens intresse. Kontakt kan tas med närstående, god man eller förvaltare för att få en uppfattning om den enskildes inställning. Den som gör menprövningen ska dokumenteras i inskrivningsmeddelandet tillsammans med sin yrkesroll. Så snart patienten åter kan ta ställning ska samtycke inhämtas.

Sammanhållen journalföring (NPÖ)

Sammanhållen journalföring, till exempel via NPÖ (Nationell patientöversikt), möjliggör att olika vårdgivare, såsom region och kommun, kan ta del av varandras journaluppgifter. Detta kräver att båda vårdgivarna har en aktuell vårdrelation med patienten, att patienten muntligen har samtyckt till informationsdelningen, samt att endast behörig personal tar del av uppgifterna.

Informationsöverföring mellan myndigheter

Vid informationsöverföring mellan olika myndigheter krävs också samtycke från den enskilde. Det ska tydligt framgå vilka uppgifter som ska delas, till vilken mottagare samt under vilken tidsperiod samtycket gäller. Detta gäller särskilt om informationsöverföringen sker utanför ett pågående vårdtillfälle.